

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrskie slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

CENA NOVIN JE:

Za domače, če jih več	Za amerikance, če jih več
vkup hodi 2 K.	vkup hodi 4 K 20 f.
ne samo edne 3 K.	če samo edne 5 K 40 f.
Cena vsakoga falata domá je 4 filere; v Ameriki 10 filerov.	

Dobijo se
v Čerensovcih pri **KLEKL**
JOŽEFI plebanoši v pokoji.
Cserföld, Zalamegye.

Na té naslov se naj pošilajo: naroč
nina, glási i dári za Novine. Vsak pa
naj podpiše svoje imé, ki kaj novi-
nam naznanja.

„Poslao je sluge zvát pozváne.“

— Mát. XXII. —

Poslao je Bog sluge svoje, dühov-
nike, ki so zvali národe k njegovomi
stoli. Ob prvim so je zvali tū k ze-
melškomi stoli Gospodnovomi, šteri je
vsakomi prestreti, ki je pozváni po sv.
krsti k njemi stopiti. Pa so slugi zvali
na predganici, v šoli, med spovedjov,
v pohájanji svojih vernih, v dobrih
knigaj i časopisaj. Da so pa ljudje
šli za vérstvom, za trgovinov, za že-
nitbov pa so odárjávali ene, ki so
njim pravili: nehájte tržtvo, ostavite
zdaj malo gospodarstvo, zemelske skrb
položite doli, celo to so si gučali ljudje,
ka bi spomorili one, šteri so je k
Gospodi zvali. Samo siromácie, nevol-
ni betezni, oni, šterim pomenkava ze-
melski krüh, oni so čuli glás slugov
pa so si povživali večérjo Gospodovo
ino so potolaženi, okrepečani šli tam
odnet vsikdár domo, ár so znali, ka
po vernom vživanjani toga goščénja
májo vūpati ono vekivečno tūdi, šte-
romi ne bode konca, pri šterom več
ne bodo nevolni, niti sirmácie, ár do
meli vsa v najvéksoj obilnosti, štera
do njim potrebna.

Bogáci pa, šteri se s pámetjov i
premoženjom gizdávijo pa ešče izda ne
čujejo poziva Gospodovoga, ka de z
njimi? Tisto, ka Bog piše po Isaiaši:
„Tvoj prvi oča je grehšio in tvoji
vučeniki so mi bili nepokorni, zato
sam oskruno svéte poglaváre, dao sam
v pokončanje Jakopa in Israela v smeh.“
(43, 27-28.)

Záto, ka grešijo proti Bogi i ne
čujejo, ka je Bog zové, glejte, zdaj dre-
gečejo kosti njihove; od težavni nas-
ledic boja trepeče njihovo srcé pa ne
vejo, v kom bi se vūpali, da so Bogá
zavrgli ino so dáni prek nevaznošči, v

šteroj se pokončajo ino smehi vsem
národom! Poglavárje njihovi več ne
bodo poglavárje, ár ne bodo meli ni-
koga, ki bi je poslušao i bogao.

Ne hodimo za njimi! Naše poti,
lūbi čtevci, so vžmerjene, z zapoved-
mi božimi. Bog nam káže pot po svo-
jih služávnikaj v gotova nebésa. Drži-
mo se té poti. Gledajmo zgléd fran-
cuskoga i srbskoga národa, šteriva sta
v grehi živela, za bože zapovedi ne
márala ino zdaj že ječita pod jármom
tūje oblásti.

Zdaj posebno té dnéve nam je
čas to premisliti. IX. Pins nána so
nikda pravili: „Dajte mi eden šereg,
šterih pobožno moli sv. roznivenec,
pa obládam z njim celi svet.“ Hodte
v té šereg, vórni kršćenice pa ga mo-
lite z tistimi vréd, ki ga že prebirajo
pa mo te vsi šli na naše vesélo veki-
večno pozvánje, ár nas tá molitev nav-
či, ka nikši posel, nikšá zemelska skrb
ne vredna telko, ka bi za njé volo
zavrgli pozvánje našega smožnoga
plačuvajočega pa tūdi grozno straho-
vitno kaštigajočega Bogá!

Vojska.

Z srbskoga bojišča prihajajo glasi,
ka naše čete, štere so se že premi-
noči tjeden nahajale na srbskoj zemli,
idejo zmagovito naprej. Sovražnik more
bežati pred njimi pa ma velke zgū-
bitve. Tūdi tiste srbske čete, štere so
zadnje dneve znova skušale prestopiti
Savo pa vdreti v našo državo, so bile
pobite pa stirane nazaj prek meje.
Ravno tak so obhodile tūdi čarnogorske
čete, štere so štele vdreti v našo državo.

Vnogomi se to čūdno vidi, kak
vūpajo srbi, ki so bili že telkokrat po-
biti od naših čet pa so zgūbili že telko
vojakov, kak si vūpajo zato li prek
meje. Srbi to delajo na rusko zapo-

ved. Rusi najmre to ščejo s tem do-
segnoti, ka bi mi kem več vojačije
mogli držati na srbskom bojišči, na
ruskom pa tem menje, ka bi nas tak
oni ležej premagali.

Ravno tak si je razlagati tūdi to,
zakaj silijo rusi prek Karpatov na
Vogrsko. Tūdi tū ščejo rusi to dose-
goti, ka bi mi z Galicije pozvali kem
več vojaštva, pa bi njim je tū posta-
vili proti. Na te način bi bila naša
armada v Galiciji oslablena, pa bi jo
potakšem rusi ležej napadali.

Té žele se pa rusom ne bodo tak
zleika smuniavale. V Galiciji so naimre
našim vitežkim četam prišle na pomoč
nemške čete, tak ka se zdaj s podvo-
jenov močjov lejko borijo proti rus-
komi navali. Tistim maloštevilnim rus-
kim četam pa, štere so vdrle prek
Karpatov na Vogrsko, stojijo proti že
močne naše čete, štere so ruse pritis-
nole nazaj do meje.

V prihodnjih dnevaj je čakati za-
nimiva poročila z ruskoga bojišča. Vū-
panje je, ka se združenim austrovogr-
skim i nemškim četam zdaj posreči, ka
vzemejo rusom volo od nadalnoga na-
padanja.

Nemška armada, štera je v zhod-
noj Nemčiji premagala ruse, ide tūdi
zmagovito v rusko zemlo.

Na francoskom bojišči trpi bitka
že skoro mesec dni. Grozno velke so
že zgūbitve na cbema stranoma. To
je dozday najlutejša pa najbolje krvava
bitka, kak jo pomli zgodovina. Nemci
vūpajo, ka v bližanjih dnevaj spadne
odločitev, pa se zmaga nagne na njuvo
stran.

Na morji je šče i zdaj nej prišlo
do odprte bitke.

Važnejša poročila preminočega
tjedna so eta:

Srbi znova od Save pregnani.
Naša armada, tak naznanja vojno po-

velništvo, ide v Srbiji zmagovito naprej. Srbi so znova šteli vdariti prek Save, pa so bili z velikimi zgubitvami vrženi nazaj.

Velke srbske zgubitve. V bojai, šteri so se zadnji teden vršili na srbskom bojišči, so meli srbi velke zgubitve. Bilo je 6000 mrtvih pa 18.000 ranjenih. Zgubili so tudi 14 štukov pa več strojnih pušk.

Srbi nevejo kam z ranjenci. Z Srbije so prišla poročila, ka je prej tam veliko pomenkanje zdravnikov, ranjencov pa telko, ka že ne vejo kam ž njimi. Pravijo, ka se je srbska vlada obrnola za pomoč na Grčko, naj bi sprijali srbske ranjence v grške bolnišnice. To prošnjo je pa grška vlada praj nej štela posluhnoti.

Napad na Pašiča. Bulgarske novine poročajo z Niša, ka so srbski častniki dvakrat strelili na ministerskoga predsednika, Pašiča, ki se je pelao v avtomobilu. Pašič je nej bio za deti. Častniki so pobegnoli.

Naši zrakoplovi nad Cetinjom. Zadnje dneve so naši zrakoplovi plavali nad glavnim mestom Čarnegore, nad Cetinjom, pa so metali na mesto bombe. Edna bomba je rávno pred noge trononasledniskoga pára spádnola.

General Aufenberg zbetežao. Z ruskoga bojišča prihajajo glasi, ka je zbetežao general Aufenberg, šteri je pred nekelkimi tjedni tak zmagovito premagao ruse.

Boj v zraki. Na ruskom bojišči se je vršo boj med dvema zrakoplovcoma, med ednim našim pa med ednim ruskim. Naš zrakoplovec je šteo preleteti ruskoga, ka bi ga napravo za neškodlivoga, ruski je pa to pre-

prečo. Nato se je naš zrakoplovec ze vsov silov zagnao s svojim zrakoplovom v višini 1000 metrov v ruskoga. Oba zrakoplova sta spadnola na zemlo pa sta pokopala pod sebov oba zrakoplovca.

Rusi vdrli prek Karpatov. Dneva 27 i 28 septembra so vdrle male ruske čete v županijaj Ung i Marmaroš prek Karpatov na Vogrsko. Prišle so že kakših 30 kilometrov daleč. Naše čete so se njim proti postavile pa je pritisnole nazaj. V bližanjih dnevaj se pokaže, či se rusi zaistino ščejo navali na Vgrsko, ali pa začinjajo samo obmejne praske zato, ka bi njim naši tudi tū postavili močne čete proti, ka bi na té način v Galiciji bila naša vojna moč oslabilena.

100 jezero francozov ranjenih. Taljanske novine poročajo, ka je bilo v bitki pri reki Aisne ranjenih 100.000 francozov, za štere je bilo pripravljenih 170 vlakov.

Bavarski princ ranjeni. Bavarski princ Franc, tretji sin bavarskoga krala Ludovika je ranjeni. Princ je povelnik drugoga bavarskoga peškoga polka.

Obsojeni francoski vojaki. Kakši dūh vlada v francoskoj armadi, nam jasno kaže té dogodek: Povelnik prve armade naznanja, ka so si vnogi francoski vojaki sami radi delali rane pa so zavolo toga bili kaznūvani s smrtjov. Vojno sodišče 28. divizije je 17. septembra tudi obsodilo 6 vojakov na smrt, 11 pa v temnico, zato ka so zapustili svoje mesto, oziroma so si sami radi napravili rane.

Angleški pa francoski podaniki odpozvani z Tūrčije. Z Carigrada se poroča, ka sta angleška pa francoska

vlada odpozvali vse angleške pa francoske podanike, ki se nahajajo v Tūrčiji. Tūrčijo morejo zapustiti v 10 dnevaj.

Velka nevarnost za ruse i angleže. Emir Afganistana je zebrao 400 jezer rednih vojakov; njegov brat je imenūvani za povelnika pa pela čete proti mesti Bešver, štero mesto je klūč do Jndije. Čete ščejo mesto zasesti. Drugih 300 jezero vojakov pod zapovedništvom prestolonaslednika pa ide na Rusko.

Francozi pustili grofa Károlyja domo. V začetki vojske so francozi zadržali v svojoj državi več vogrov kak vojne zajetnike. Med njimi je bio tudi grof Károlyi, ki se je vračao z Amerike. Zdaj so grofa Károlyja pustili, ka se je pripelo domo.

Japonske zgubitve. Japonci so zgubili v dozdašnjih napadaj na nemške naselbine okoli Kiaučioa 312 vojakov pa 9 vojačkih zrakoplovov.

V Adrijanskom morji plavajo mine. Dneva 29. septembra sta ribili dve italijanskivi ribičkivi ladji 15 kilometrov daleč od Sinigaglija. Edna ladja je zadela na mino pa se je potopila. Devet ribičov se je vtopilo, ednoga je pa rešila ova ladja. Italijansko ministerstvo je zdaj odredilo, naj odplavata z Tarenta dve bojnivi ladji se vsemi pripravami pa naj polovita mine z morja.

Strah Indijskoga morja. Nemška križarka „Emden“ je zadnje dneve v Indijskom morji zavzela 5 parnikov (gőzhajó) pa je je potopila. Nadale je zaplenila edno ladjo s premogom (kamenovo vogelje). Moštvo teh ladij se je na parniki „Gifedale“ pripelalo v Kolombo.

Nemška bojna ladja potoplena

Kak se rusi vojsküjejo?

Eden vojak pripovedáva vi ednom sombotelskoj bolnišnici, ka so prej rususki vojačje dvoje vrste: nevolen pa jako priličen. Tej prilični so topničkarje, ovi so pa vsi za nikoj. Vnogo jih jé, ali zato ne vūpajo nikdár vō zgrabe. Takše grabe si skopajo, ka lahko stojijo v njih pa tam odnet tak strelajo, ka njim krugle vse ober nás odletijo. Zaistino je slepa sreča, či što med nami od njihovi pušk dobi kruglo. Či bi mi tudi tak strelali, bi nas že pojeli, kelko jih jé.

Pri Komarovi smo meli velki boj. Več celih dni smo bili v ognji. Bio je dén, kda smo odránoga jūtra do kénoga večéra 19 vōr brezi henjanja strelali. Od takšega boja je nemogoče kaj povedati. Vzačétki lepo po rédi ide, ali naslednje nam je že samo za to skrb, či mámo zadosta krugoe pa do konca dnéva človek tak vkraj zablodi od svoje črede, kak či nikdár ne bi bio prinjoj. Jas sam tudi tak prišeo med edno čredo jágrov.

V ednom logi smo bili. Do zajtra smo čakali, či bo kaj. Že dvá dni smo z cela na

svojo roko delali. Močen rususki šereg je šo proti nam. Ne so znali, ka smo tam v logi. Mi smo je skriti čakali. Eno dvajstikrát več jih je bilo, kak nás. Pa od druge strani se je ozdaleč tudi gibalo nikaj čarnoga. Na ednok smo začūtiti, ka tū rusi nikaj velkoga ščejo. Počakali smo je na dobrih 150 stopajov. Pa smo te dáli ogenj vsi nednok: ednoga, dvá, tri — desét, hej, Bog moj, kak se je rečo rususki lepi šereg. Kak zmešana čreda so leteli nazáj med rjanjom, mí za njimi pa smo jih 200 zgrabili. Ali dale smo ne mogli, ár so njim vékši šeregi prišli na pomoč.

— Tū sam dobo rano. Naši so nazáj odišli jas sam pa tam ležao med rususkimi mrtvecami i ranjencami. Odvečara so prišli rusi, štere smo predpoldnévom ztirali pa so nás pét ranjenih goripobrali ino so znami vréd šli našo vojsko iskat.

V ednom skladališči nikše fabrike so nás pa svoje ranjence dolizdevali. Tri dni smo bili mí petéri tū kak rususki vlovenci. Eden ranjeni rus je pazo na náš. Rane so nam ne zavézali, da smo si pa pomogli sami pa svojim so tudi ne zavežūvali. Jestí smo dobili: zaūtra

za edno vinsko kupico žganice pa eden velk štirikūklásti krūh. Vutka je vonjala, krūh paj grozno čaren bio, da smo pa konči dobili. Pa rusi so tudi nej drugo dobili. Jeli so repo, zelenjé, kukorico, ka so kde naišli v okolici, ki so se znali gibati.

Mi petéri smo se šengárilí z njih. Bio je med nami eden slovenski dečko, šteri je znao nemški pa vogrski pa kak slovenec je tudi z rusami znao kaj gučati pa smo si tak čas krátili, ka je on tolmačo.

Ali ne nam je dugo trbelo čakati. Na štrti dén smo se na grozno grmenje topov zbūdili. Mi petéri smo včasi spoznali glás naših štūkov, ali ovaditi smo se ne smeli. Samo ka nam je ne dugo trbeloskrivati našega veselja. Rusi so začnoli loviti za svojim blágom pa je bežao vsaki, šteri je mogeo, tam so povrgli vse: Žganične sode pa čaren krūh pa nás pa svoje ranjence tudi. Ki je mogeo bežati, je samo to glédao, ka je svoj kožo rešo. Ešče puške pa municijo so povrgli. Potom so prišli naši pa so nas pobrali z ranjenimi rusami vréd pa smo zdaj tū.

Pri mestu Mobile v državi Alabama je prišlo do boja med angležkov križaricov pa med ednov nemškov bojnov ladjov, štera se je potopila.

Angležka admiraliteta je zaplenila v dvema ladjedelnicama španske vojne ladje, štere so bile tam v deli.

Rumunski kral nevarno zbetežao. Rumunski kral Karol leži že poldrugi tjeden betežen v posteli. Napadajo ga krči v žalodci. Tudi na jetraj je postao kral betežen pa skoro nikaj ne more jesti.

V jednoj noći postao seri. Častnik, ki je vodo godbo (bando) deželno-brambnoga bataljona v Ljubni na Štajarskom, je v bitki pri Lembergi zablodo. Bio je sam. Nastala je noć. Častnik je bio prisiljeni, ka je mogeo v logi prenoćuvati. V noći so kozaki zmirom hodili po patroli čisto blüzi njega, pa je zavolo toga bio večkrat v smrtnoj nevarnosti. Komaj zajtra se njemi je posrećilo, ka je z loga pobegno. Povrno se je nazaj k svojoj četi, gde so ga komaj spoznali, zato ka so njemi vlasje pa brada postali čerez noć zevsema seri.

Gosli ranjenoga cigana. V Zagrebi leži eden ranjeni cigan, šteri pripovedavle od svojih gosli, ka je je vzeo z sebov vojsko pa je igrao na njih, pokač so se njemi zavolo maršov i bojov nej zevsema spotrle. Stotnik je obećo cigani nove gosli, či bo se vitežko vojskúvao. Cigan se je nato tak junaško obnašao, ka njemi je stotnik resan kúpo nove gosli. V bolnišnici zdaj tñdi na svoje nove gosli igra.

Zalostno svidenje. Mlada berlínčarka, štera se je pred 14 dnevi ločila od svojega zaročnika, je dobila od njega pismo, štero je bilo odposlano — z Berlina. Pisao njoj je, ka je „lejko ranjeni,“ zato ga naj obišće v bolnišnici. Deklina ga je obiskala. Prisrčno je bilo to svidenje, nego zato li jako žalostno. Zaročnik je bio brezi roke! Na drugi den je deklina pali dobila pismo. V njem je stalo: „Ti draga šće ne veš, ka se mi je vse zgodilo. Zgübo sam v boji tñdi edno nogo. Pa da sam te vido tak zdravo i črstvo, mi düšna vest ne dopüšća, ka bi te duže vezao na sebe, ki sam siromak lazar.“ — Ka je vćinila nato deklina? Za dve vñri je šla nazaj v bolnišnicu, samo ka nej sama, nego z dühovnikom, ki jiva je vćasi zdao. Deklina je najmre pravila: „Či sam se odločila, ka bi s tebov hižni zakon stopila, pokač si bio ešće zdrav, potom te tñdi zdaj ne morem zapüstiti, gda te je pohodila ta velika nesreća.“

Jahač brezi glave. V čeških novinaj se čte té zanimivi dogodek: V

vojski dožive človek vnogo takšega, ka njemi ostane v spomini do smrti. Bio sam nazoči pri ednom dogodki — pa se mi tak vidi, ka ga šće zdaj vidim pred očmi: jahao je proti meni kozak (to je ruski vojak). Zgrabo sam za sablo pa sam ga ze vsov močjov vsekeo prek po šinjeki. Sabla je spadnola s takšov močjov kozaki na šinjek, ka njemi je naednok odletela glava. To je nej bilo nikaj posebnoga. Nego zmislite si: jahač brezi glave je jahao ešće kakših 20 stopajov. Ešće zdaj ga vidim, ka jaše na svojem malom konji — vidim ga, kak se nese brezi glave. Nazadnje je skočo konj v jarek, pa je jahač, ki je nej meo glave, telebno na tla.

Zadnja popotnica v zrakoplovi. Po boji dneva 10. septembra na francoskom bojišći, je mládi nemški častnik za božo volo proso, naj njemi pošlejo po dühovnika, záto ka je vido, ka bo naskori mogeo mreti. Da je pa nej bilo niednoga katoličanskoga dühovnika na bojišći, je polkovnik zapovedao ednomi zrakoplovci, naj leti z zrakoplovom v bližanje mesto, štero je bilo dve vñri daleč, pa naj pripela dühovnika. Dühovnik je resan že za nekelko časa bio pri mládom častniki. Prineso njemi je zadnju popotnico po zraki. Dühovnik je podelo častniki svestva za mirajo če, pa ga je tolažo, pokač je nej düše püsto. Zatam se je páli po zraki pelao nazaj v svojo faro.

Rusi so odegñali z Lemberga grćko-katoličanskoga püšpeka v Novgorod v vozo, razkolniškoga ruskoga Eulogiusa pa sem postavili i za Galiciju, štero v rokaj májo, za državno vero svojo krivo razkolniško povedali. Vidite, kak nevaren je rus az našo vero. O molimo, da se zmága.

Z vzéli so nemci v Belgiji trdnjave „St. Catherina“ i „Termond“. Levo perot francozke vojske so tñdi zmagali i so bliže k Parizi.

Postavna podpora družinam tistih, ki so pozvani po dorožje

XI. odstavek postave od leta 1882 odredi, ka dobijo podporo za časa mobilizacije pod orožje pozvanih: žena, deca (tñdi či so nej zakonska), pasterki, vnñki, oća, mati, očih maćiha, dedek, mamica, tést, punica, prava, pa tñdi ne prava bratja. To je splošno pravilo. Izjemo pa delajo tisti, ki majo telko imanja, ka se ž njegovih dohodkov lejko hranijo, ali ki majo zadosten zaslužek, pa tñdi tisti, ki so ovači preskrbljeni. Po takšem majo pravico za to podporo tisti, štere je pod orožje pozvani zev

sema ali pa samo deloma hrano s svojim zaslužkom.

Za tistimi vojaki, ki svoja redna vojačka leta slüžijo, nedobi nišće podpore.

Zglasiti se morejo tisti, ki dobijo podporo, pri občinskom poglavarstvu, prinas pri notarjoši. Tam se zapišejo podatki, pa se odpošlejo k okrajnomi glavari (járasi főszolgabíró) i ki potom presodi, či dotični ma pravico do podpore, pa kak velka naj bo ta podpora.

Ki so v državnoj slüžbi, njim se ne trebe glasiti, zato ka so tisti po slüžbenoj poti vküp spisani.

Podpora znaša dnevno 57 do 80 filerov. Gde je živeš dragši, se računa več, gde je cenejši, tam menje. Ki so 8 let starejši, dobijo celo svoto, od 8 let mlajša deca pa samo polovico. Ta svota vsevküp pa ne sme biti vekša, kak je bio dnevni zaslužek pod orožje pozvanoga.

Či družina, štera ma pravico do podpore, nema svoje hiže ali brezplaćnoga stanüvanja, štera je navadno tak velka, kak je polovica dnevne podpore, vsevküp pa ne sme biti vekša, kak jo plaćvle za stanüvanje na leto dni.

Podpore plaćvle pri nas notarjoš. Vsaki, ki ma pravico do podpore, dobi malo knjigico, v šteroj so zapisane reći, ka je trebe znati. Podpora se je dala oprvim na konci meseca augusta zatam se pa plaća naprej vsaki mesec 1. pa 16. dneva.

Ka je moratorij?

V bojnóm časi se rado pripeti zavolo vñgih važnih zrokov, ka vlada odloži plaćüvanje zasebnih dugov na dugši čas, to je, ka je zasebnih dugov nej potrebno plaćüvati v tistóm časi, kak bi je mogli, nego se odloži plaćüvanje na eden na dva ali pa na več mesecov. Ta odložitev plaćüvanja se zove *moratorij*. V začetki zdašnje vojske je bio pri nas razglašeni moratorij do konca septembra, zdaj je pa podugšani do konca oktobra.

Takša zasebna plaćila, štera spadajo pod moratorij, so vsi dugovi na menice (veksline), na trgovinske nakaznice (kereskedelmi utalvány), pa vsaki drugi takši zasebni dugovi, šteri so nastali pred 1. augostom toga leta. Plaćilo teh dugov ali njuvih intereso se je odložilo do 31. oktobra. Prle zdaj teh dugov terjati nemre, intereš od njih se pa zato računa.

Ne spadajo pod moratorij med drugimi:

1. Posojila na založena pisma (zaloglevél);

2. krūšno i preskrbina (eltartási dij);
3. najemnina (arende) či je duznik nej pri vojakaj;
4. dugovi službenih pogodb;
5. plačila pri zavarovanju proti ognji i toči.

Što ma v hranilnici (kasi) peneze, menje od 2000 koron, on lejko zahtevle, ka njemi hranilnica plača 200 koron; či jih pa ma od 2000 koron več, potom vsaki mesec lejko zahtevle 200 koron.

Do nadalne odredbe je žakucija na nepremičnine (ingatlanok) v celoj državi prepovedana, žakucija na premičnino (ingók) je pa samo v tistom pripejej dovoljena, či bi se premičnina vtegnola skvariti, ali bi pa zgubila na vrednosti.

Skrbimo se za prišestno leto!

Na meji naše države grmijo topovi, pokajo puške, rogačejo sablje. Vnogo polodelavcov je moglo zapustiti plüge, pa prijeti za puške i bajonete pa iti nad sovražnika, naj bi njemi pokazali, kak obhodi tisti, ki se drzne napadati našo državo.

Vrli sini naše rodovitne države poznajo zdaj samo eden glas: „Naprej, nad sovražnika!“ Naše molitve i zdi-haji je sprevajajo pri njuvom težavnom deli, pri obladanji nasprotnika.

Na nas pa, ki smo doma ostali, čaka zdaj vnogo težavnoga dela. Čakajo nas dela na poli, čakajo nas na domi. Skrbeti se moremo za krüh za to pa za prišestno leto. Bulgarski moški so lansko leto vsi bili na bojišči, pa so letos zato li meli dobro žetvo. To pa zavolo toge, ka so ženske, dečacije pa starci, ki so doma ostali, noč no dën delali. Vso sejadev so lepo opravili. Zato je pa moške, ki so se vračali domo z boja, čakao doma lepi krüh, pa nej lakota.

Ne smemo pozabiti, ka takša država, v šteroj vlada lakota, nemre vüpati na zmago. Vojacije morejo najmre smirom meti obilno stroška, ovači opešajo.

Zato pa zdaj püstimo tá vsako svajo i dobičkaželnost, pa se skrbimo za prišestne dneve.

Predvsem pa:

Ne dopüstimo, ka bi nam kakši pridelki prejšli. Spravimo vse lepo kst-rani. Dotečas ne vozimo gnoja pa ne orimo za zimo, pokeč nedo vsi pridelki cele vesi spravleni pod streho. Skrbimo, naj ne prejde nikaj, ka nam je Bog dao, nego se naj spravi vse domo.

Sejajmo letos tudi konči telko kak lansko jesen. Nikoga naj ne preslepi, či pšenica zdaj visiko ceno ma, ka bi jo zavolo toga vse odao, pa si ne bi za dosta posejao. Takši človek bi obhodo žalostno, pa nebi napravo škode samo domovini, nego sebi tudi, zato ka bi pšenico mogeo kleti šče za dragše peneze nazaj kúpüvati od preküpcev ali pa od trgovcov.

Ne odavajmo potrebne krme pa hižne živine! Najdejo se nespametni lüdje, ki z ednim krajom zavolo lepe cene, z drugim krajom pa zavolo bojazni pred vojskov ščejo zodati ešče tisto živino, ka jo sami potrebüjejo. Tej lüdje zdaj samo mesarom pa preküpcom delajo hasek, to si pa ne premislijo, ka bo kleti. Zato pa ne odavlimo zdaj nanč tiste živine nej, ka nam je više. *Što zdaj strši živino, ka bi jo sam potrebüvao, on si kleti ne bo mogeo spraviti druge ali de pa dvakrat — trikrat mogeo telko za njo dati, ka jo zdaj oda.*

Ka je mogoče, si pripravimo vse za zimo. Či mamo kaj jabok, grüšek, sliv odveč, je posušimo pa denimo na zimo. Krumple, grah si skrbno pobrimo pa lepo shranimo. V gredaj si vsaka gospodinja naj poseja ráno šalato, grahček itd. Seno, otavo polagajmo pomali, pa pazimo ka nam nikaj ne pride na kvar.

Poleg vnogoga dela i skrbi se pa ne smemo spozabiti tudi z Boga. Prosimo ga, naj nas občüva vseh nevol, pa či bomo mogli že kaj trpeti, naj nam bo to v düšno zveličanje.

Glási.

Dári naših slovincov. Horvat Ana z Čerensovec 1 k., Prša Št. z Žižkov 20 fil., Kohek Ana z Sr. Bistrice 2 k., z Dol. Lendave: Sobočan Ferenc 1 k., Herič Mihal 1 k., Bogdan Jakopa žena 1 k., Püeko Štefan 40 fil., Žerdin Ivan 10 fil., Stolna družba z Čer. 1 k. 60 fil. Balazic Kata z Sr. Bistrice slive, Žver Kata z Čer. 1 k., Vküp: 9 k., 96 fil., Cela dozday nabrána šuma tak zadene: **398 K., 49 fil., Bog povrni vsem!**

Ministerski odlak proti lagojim jezikom. Sándor Janoš naš minister je pod št. 9271-1914 odločo, ka vsaki bo do dva tjedna zaprti i plača do 200 k., ki bo krive glási zmišlavo ali širio. — Dráge ženske, svetüjem vam, da si za časa boja jezike nikam sprá-vite, ali je odajte, ali je z árende dajte ali kajštéč napravite ž njimi, naj samo tihi bodo, če neščete v lüknji sedeti, ali pláčati.

Novi bojni štemplni so izdani po 5 i 10 fil., Ki je küpi, 2 filera več dá za njé, naj čisti dobiček kaj pomaga našim vojákom.

Kolera je priminoli dni nastopila prinas v 31 slučajaj.

Oblübe salezijancov. Bakan Jožef iz Türnische je večne oblübé naredo, Horvat Ferenc iz Renkovec i Seršen Štefan iz Tropovec pa triletne septembra 29-ga v Ivrei na Taljanskom. Rožnovenska kralica naj je podpira, da stanovitni ostanejo. Molimo za njé!

Prosim prav lepo vse tiste, ki so mi na naš samostan kaj obečali, naj mi té mesec tisto dájo, zato ka zdaj morem dug 11 jezero koron dolplácati. 8000 k., je z kase vzeto, 3000 pa z tistih penez namenim pláčati, štere sem dobo pri odaji pova letošnjega i hrambe, pa z darov, štere so mi dobre düše obečale i namenile podati na čast sv. Družini Jezusi, Mariji i sv. Jožefi. Fali mi ešče 1800 koron. Klekl Jožef vp. pleb. v Čerensovcih.

Stariše Traibarič Ivana i Berdén Ivana z Tilovec so glás dobili, ka so sinovje v boji smrt naišli za domovino. Te prvi se tak boro, ka je pár dnévov prle zvezdo dobo za volo posebno junaškoga oponášanja. Bog njima daj pokoj večni, njegovi se pa naj tolážio z tem, ka ne bole častitlive smrti, kak je tista za vero pa tá za domovino. Kak junáka sta živela i šla tá pred onoga, ki njima rédno junaštvo zdozrim pláča.

God sv. Tereze bo v četrtek 15-ga. Vnogo naših slovenk nosi ime te velike svetnice, pa je ne časti i ne pozna. Mater i Zagovirnico májo v njej, pa nesvejo, što je, kak je živela i ne znajo njej zahvalnosti skázati vnoge dobre düše. V toj zadrgi je vernim Trezam i vsem slovenskim krščenikom na veliko pomoč knižica štero so naročniki Marijinoga lista láni dobili, **„Zivljenjepis sv. Treze.“** Ki máte to knižico, ne spozábite se ž njé té dnëve opraviti sv. Trezi na čast edno devétdnévnicu, ki je pa nemate, jo dobite za 30 filérov v Čerensovcih pri op-ravništvi Marijinoga lista.

Najnovejše.

Zadnje dni je velko bitje bilo pri Karpataj. Naši šeregi so ruse pobili iz *Marmarossziget* mesta splodili i do mesta *Nagybocsk* stivali. Spadnjene kozake pokapajo. Dozday je 8000 ruskih vojakov pri Karpataj pokopano.